

marginer for deres landes valutakursudsving. Siden dette tidspunkt har EU's valutaer kunne svinge med 15 pct. mod før 2 pct.

Akkurat som man fra 1987 fastholdt et politisk bestemt valutakursforhold, har man i fastlæggelsen af ØMU-projektet overhovedet ikke forholdt sig til den økonomiske og politiske situation i slutningen af dette århundrede, hvor allerhøjst nogle få EU-lande vil kunne leve op til konvergenskravene, som de er formuleret nu, og hvor et flertal ikke vil kunne leve op til kravene. Hvad får det af konsekvenser for samarbejdet i EU? Arbejderbevægelsens Erhvervsråd skriver i et notat den 17. januar 1996, at »... af disse spørgsmål er, hvordan samarbejdet omkring udviklingen af det indre marked skal fortsætte i en situation, hvor muligvis et flertal af EU-landene, såvel absolut som med hensyn til stemmevægte, står uden for ØMU'ens tredje fase.«

Den tidligere engelske udenrigsminister, Douglas Hurd, skrev en kommentar i Financial Times om ØMU'en, som blev citeret i Ritzau den 31. januar 1996. Han sagde heri, at forholdet mellem de lande, der deltager i ØMU'en, og de, der står uden for, skal undersøges. »Det skete ikke i Maastricht, fordi det blev forudsat, at alle vigtige lande ville være deltagere i ØMU... I stedet for at forene de 15 EU-lande splitter ØMU landene i tre blokke: De, der kan og vil tilslutte sig en fælles mønt i 1999; de, der sandsynligvis kan, men ikke vil på dette tidspunkt; og de, der er ivrige efter at tilslutte sig, men ikke kan.«

Den tidligere overvismand, professor Anders Ølgaard, siger til Politiken den 18. januar 1996, at i stedet for at køre videre med ØMU'en burde man koncentrere sig om at udvikle et valutasamarbejde i stil med det gamle EMS-system. Han siger yderligere: »Det er lidt absurd, når flere ministre siger, at vi på en gang lægger særlig vægt både på beskæftigelsen og på at opfylde konvergenskriterierne. Det er jo selvmodsigende. Hvis man vil gøre noget for beskæftigelsen, så gør man det jo ikke ved at stramme finanspolitikken. Men konvergenskriterierne tilsiger jo netop, at man skal stramme finanspolitikken.« Han konstaterer derefter, at de nuværende problemer er for intet at regne i forhold til de problemer, EU-landene får, hvis først ØMU'en bliver til noget: »Hvis ØMU'en skal have troværdighed, så forudsætter det en fælles styring. Det betyder også, at de lande, som ikke opfører sig efter reglerne, skal bankes på plads. Det problem har ingen villet røre ved med en ildtang. ØMU'en skal kunne fungere både i lyst og nød – også når konjunkturerne er dårlige. Hvis de internationale kapitalmarkeder ikke længere tror på det, så ender det med, at det hele sprænger i stumper og stykker, og så er vi først for alvor på spanden.«

Et andet problem er, hvordan en opsplitning af EU-landene vil påvirke samhandelen og den økonomiske aktivitet generelt. Det er ingen hemmelighed, at de europæiske lande er kendetegnet ved en meget stor intern handel. Dermed vil alle landene – også de store – have indlysende økonomiske interesser i de andre landes økonomiske udvikling. Men til dato er der ingen af de såkaldt ansvarlige blandt EU-landene, som overhovedet har forholdt sig til den konkrete situation – hvis man absolut vil fremture og etablere ØMU'en – hvordan relationerne økonomisk og valutarisk skal være mellem dem, der er med i ØMU'en, og dem, der står udenfor!

I Europa-Kommissionen og blandt en række af de vigtigste politiske beslutningstagere har realiseringen af ØMU'en nærmest antaget karakter af en politisk-ideologisk nødvendighed på tværs af alle økonomiske og sociale konsekvenser. F.eks. sagde chefen for Det Europæiske Monetære Institut, Alexandre Lamfalussy, ifølge et Ritzau-telegram den 25. januar 1996, at udsættelse eller total skrinlæggelse af Den Europæiske Monetære Union (ØMU) vil virke som et »politisk og økonomisk chok« for Europa. Han fortsatte: »Maastricht-Traktaten er et afgørende led i den samlede europæiske integrationsproces«, og tilføjede, at hvis ØMU'en bliver lagt på is »... hvordan skal folk så kunne tro på den europæiske udvikling?«. En udsættelse af ØMU vil også kunne true EU's indre marked, sagde han og fortsatte: »Jeg er overbevist om, at vi ikke vil kunne udnytte det indre marked fuldt ud, hvis vi ikke har en fælles mønt. Fraværet af en sådan vil betyde usikkerhed, hvilket igen kan betyde fejlplacering af økonomiske ressourcer. Bare tænkt på, hvordan USA ville fungere med 15 forskellige valutaer.«

At et hovedformål med ØMU'en er politisk og ikke kun økonomisk blev til fulde bekræftet af den franske regeringschef, Alain Juppé, da han den 20. februar 1996 i den franske nationalforsamling ifølge Reuter skulle have sagt, at den planlagte ØMU primært var et politisk projekt for at beskytte EU fra de centrifugalkræfter, som ville træde i kraft i forbindelse med den planlagte udvidelse af EU, og samtidig var projektet med til at forstærke det fransk-tyske lederskab for Europa. Han sagde direkte: »ØMU'en er først og fremmest et politisk valg. Det er et spørgsmål om indflydelse, om de europæiske nationers placering og rolle på den globale areana... Den eneste tilbageblevne supermagt på Jorden har ikke længere en modvægt og handler derfor med en supermagts reflekser i forhold til økonomi, politik og handel.« At der her er tale om strategiske franske interesser blev understreget, da den tidligere franske præsident